

“SAMEN”

“Als PvdA willen wij ons sterk maken voor een sociale sterke samenleving. Een samenleving waarin alle inwoners fijn en onbezorgd samen kunnen opgroeien en oud worden en zeker niet tussen wal en schip vallen. Veel politieke partijen denken dat iedereen zelfstandig altijd in staat is om succesvol in de samenleving mee te doen. Dat zou volgens hen voor de overheid, ook de gemeente, reden zijn om zo weinig mogelijk voor die burger te hoeven doen. Maar iedereen die zijn ogen open heeft, weet dat de wereld anders in elkaar zit! Veel mensen hebben korte of langere tijd in hun leven een steuntje in de rug nodig. Daarom zet de PvdA zich in voor een sociale samenleving waarin iedereen actief kan mee doen.”

De eerste zinnen uit ons verkiezingsprogramma 2018-2022.

Elke zin, elk woord zouden we nu ruim een half jaar later, als oppositie partij in de nieuwe raad, nog steeds zo op papier zetten. Sterker nog met de nu voorliggende begroting 2019 en verdere jaren krijgen deze woorden een diepere betekenis. Het daagt ons uit vanuit een oprechte bezorgdheid voor die burgers, die het even of voor langere tijd niet zelfstandig aankunnen, op te komen. Het is een opdracht voor de PvdA geworden om aan deze woorden inhoud te geven in onze rol als oppositiepartij.

Gaandeweg zullen wij onze positie en rol hierin vinden, om wille van dit doel, een bijdrage te leveren aan een Montferlandse samenleving, waarin iedereen op basis van gelijkheid zijn/haar plek mag hebben. Steun krijgt, daar waar het nodig is, maar zelf verantwoordelijkheid neemt en draagt, daar waar het kan.

Op die inzet en met die gedrevenheid mag iedereen ons aanspreken.

We zullen de begroting beoordelen en analyseren vanuit dezelfde aanvliegroute, die we zouden gebruiken in ons eigen huishoudboekje, onze eigen portemonnee.

Eén huishoudboekje, één begroting, één spaarpot, met heel veel verschillende uitgaven en inkomsten, die aan het einde van het jaar in totaal moet kloppen.

Vanuit dat perspectief kijken en beoordelen wij de begroting 2019 en volgende jaren, van de coalitie-dragende partijen het CDA, de VVD, Lokaal Belang Montferland en D66. Waarbij aangegeven is, dat ook hun coalitieprogramma, met als titel: “Samen krijgen wij het voor elkaar!” onderdeel vormt.

In onze bijdrage aan de begroting 2019 en volgende jaren hebben wij in de bijlage 1 een overzicht opgenomen van de door ons voorgestelde bezuinigingen en nieuw door ons voorgestelde beleid op de begroting 2019-2022. In bijlage 2 vindt u een schematisch financieel overzicht van de door ons voorgestelde fasering, voor wat betreft de uitvoering Centrumplan Didam.

In zijn algemeenheid merken wij op, dat uw begroting doorspekt is met kengetallen en vergelijkingen, maar dat wij essentiële informatie zoals bijvoorbeeld een totaaloverzicht van de begroting als geheel missen. Evenmin hebben wij zicht gekregen op de formatieomvang per sector van ons ambtelijk apparaat, maar constateren wel dat her en der formatie wordt uitgebreid hetzij door toevoeging aan het ambtelijk apparaat, hetzij door inhuur van derden. Wat opvalt is, dat u als college ruime aandacht schenkt aan de financiële vertaling van uw coalitieprogramma en “extra” nieuw beleid 2019-2022. Dit zonder dat wij de indruk krijgen, dat u het bestaande beleid onder de loop hebt genomen en komt met voorstellen “oud beleid” voor “nieuw beleid” in te ruilen.

Wel bent u voortvarend te werk gegaan als het erom gaat om aan te geven dat bezuinigingen op het sociale domein, van maar liefst 1 miljoen euro, noodzakelijk is. Niet concreet ingevuld, maar blind opgenomen in de begroting.

Tijdens de begrotingsbehandeling zal onze bijdrage in de pitch gericht zijn op het behoud van onze sociale voorzieningen voor onze inwoners. Onze schriftelijke Algemene Beschouwingen op uw begroting behandelen wij per programma. Soms zal onze schriftelijke reactie een constatering inhouden, soms een vraag. Wij gaan ervan uit dat uw college onze vragen zal beantwoorden tijdens de begrotingsbehandeling in uw 1^e termijn, zodat wij de mogelijkheid houden op uw antwoorden te reageren.

Programma 1 - Relatie Inwoners en bestuur

Bestuurlijke vernieuwing

Bestuurlijke vernieuwing biedt meestal niets nieuws op het vlak van inhoudelijke sturing; het gaat eerder om een andere manier van beleid ontwikkelen. Bijvoorbeeld wordt bepleit dat burgers meer betrokken worden bij beleid, in het proces. Niet dat zij ondubbelzinnig op de inhoud mogen sturen. De term “Bestuurlijke vernieuwing” klinkt dynamisch, het heeft elan, het drukt ook een gevoel van urgentie uit. Maar bestuurlijke vernieuwing mag niet verworden tot een symboolfunctie die goed voelt maar niets, of te weinig, oplevert voor de inwoners. Het lijkt ons daarom goed om de bestuurlijke vernieuwing inhoudelijk te concretiseren. Om de manier van werken te moderniseren, te beginnen met het aanpassen van de “mindset” in denken wat bestuurlijke vernieuwing nu echt als meerwaarde kan hebben! Dat betekent loslaten, begeleiden en verantwoordelijkheid geven, met oog voor alle geledingen in onze gemeenschap.

Waar begin je, welke raakvlakken heb je, welke onderwerpen betreffen het (inhoudelijk en/of procedureel) hoe pak je het aan en wat wil je bereiken? Maak het concreet.

Daarom bepleiten we geen structurele financiering op voorhand. Neemt niet weg dat we u het voordeel van de twijfel geven in uw ambitie “bestuurlijke vernieuwing” op de politieke agenda te zetten. We wachten uw plan van aanpak met ideeën en voorstellen met belangstelling af.

Vragen:

- *Bent u het met ons eens dat bestuurlijke vernieuwing in eerste plaats vraagt om daadkracht, richting geven, voordat er structureel middelen beschikbaar worden gesteld?*
- *Pakt u onze uitdaging op om eerst als college met een doordacht plan van aanpak te komen, vervolgens deze te bespreken met de raad en erop te vertrouwen dat wij ingaande 2020 eventueel structureel de noodzakelijke middelen beschikbaar zullen stellen?*

Bezuiniging 2019 éénmalig € 50.000, bezuiniging structureel vanaf 2020 € 50.000,

Uitvoering communicatieplan

Bestuurlijke vernieuwing heeft wat ons betreft alles te maken met communicatie. In uw begroting spreekt u over “uitvoering communicatieplan” en neemt daarvoor een p.m. post op. Wij zien de p.m. post als winstwaarschuwing op de bestuurlijke vernieuwing in combinatie met communicatie. Omdat nog niet duidelijk is wat het gaat worden nemen wij deze winstwaarschuwing ter harte en wachten voorstellen met betrekking tot het “hernieuwde communicatieplan” af, inclusief uw financiële voorstellen in deze.

Inzet nieuwe communicatiemiddelen

Wat de PvdA betreft dient de inzet financieel en inhoudelijk van “nieuwe communicatiemiddelen” een onderwerp te zijn dat aan de orde komt in het nieuwe communicatieplan. Op voorhand structureel een bedrag in te boeken, zonder onderbouwing, is wat ons betreft niet aan de orde. Graag zien we het onderwerp terug in het hernieuwde communicatieplan om dan te kunnen beoordelen.

Vraag:

- *Bent u het met ons eens dat het inzetten van nieuwe communicatiemiddelen onderwerp en onderdeel zou moeten zijn van beleid en toepassing vervat in het hernieuwde communicatieplan, waarbij “oud voor nieuw beleid” het uitgangspunt is. Deelt u die mening?*

Bezuiniging: structureel 5.000

Programma 2 – Ruimtelijke ontwikkeling

In dit programma willen wij aandacht vragen voor het onderwerp huisvesting in zijn algemeenheid. Wij constateren dat in veel van de beperkt beschikbare sociale huurwoningen mensen gehuisvest worden, die van elders komen. We zijn ons bewust, dat iedereen recht heeft op een sociale huurwoning, die daar gezien het inkomen recht op heeft. En natuurlijk zijn we er niet voor om een “cordon” aan te leggen rond onze gemeente, zodat mensen van elders, die graag in onze mooie gemeente willen wonen er niet meer terecht kunnen. Waar we echter voor willen waken is, dat de balans doorslaat. Twintig jaren of meer wonen in een huurhuis elders in Nederland geeft wat ons niet per definitie voorrang op de toewijzing van een huurwoning in onze gemeente. Graag willen we, dat u daarvoor prestatieafspraken maakt met sociale verhuurders zoals Plavei, zoals u dat doet voor Nieuwkomers. Iedereen moet plek kunnen vinden in onze gemeente, Nieuwkomers, huurders van elders, starters, maar een zekere balans is gewenst om draagvlak te blijven houden bij onze inwoners met betrekking tot toewijzing van huizen in de sociale sector.

Verder willen wij u uitdagen om meer woningen te realiseren in particulier opdrachtgeverschap. Het is in onze gemeente, wat ons betreft, te vanzelfsprekend dat projectontwikkelaars in eerste instantie kunnen bouwen. Ook kleine aannemersbedrijven en particulieren moeten de mogelijkheid hebben om te bouwen. We dagen u daarbij uit om in samenspraak met dorpsraden te kijken wat er mogelijk is om in het collectief te bouwen.

Wij kunnen ons voorstellen, dat de jeugd of ouderen zoals u wilt, in een aantal kleine kernen het als een uitdaging en vervulling van een grote wens zien om de handschoen op te pakken om samen hun eigen huis, in hun eigen straatje te realiseren. In samenspraak met Plavei lijkt het ons een uitdaging een dergelijk project op te zetten, waarbij koop en huur in gezamenlijkheid zich kan ontwikkelen.

Vragen:

- *Wilt u dit onderwerp woningtoewijzing, dat zwaar en heel gevoelig ligt, bespreekbaar maken met Plavei om te zoeken naar een modus om meer balans te vinden in toewijzing?*
- *Bent u genegen om meer dan tot nu toe gebruikelijk is, de mogelijkheid te bieden voor het bouwen in particulieropdrachtgeverschap (collectief en individueel) en wilt u initiatieven ontplooiën om via de dorpsraden dit te activeren?*

Centrumplan Didam

Het is in principe een goed plan en we zijn blij met de uitvoering ervan. Het is ook een goede zaak dat het centrumplan in fases wordt uitgevoerd. Het investeringsbedrag van € 5.630.000, ten behoeve van het centrumplan Didam vinden wij fors. Waarbij de structurele lasten na de investeringen voor 2020 €89.000 oplopen tot €299.500 voor 2022.

Wat ons betreft willen wij het traject gefaseerder in de tijd en geld uitvoeren. De investeringen voor de Spoorstraat in 2019, de Hoofdstraat/Schoolstraat doorschuiven naar 2020, Oranje-erf naar 2021, Wilhelminastraat en het Centrale plein naar 2022, gevolgd door de stationslocatie naar 2023 (buiten de begroting die nu voorligt. (Zie financiële vertaling in bijlage 2.)

Vragen:

- *Kunt u de opgenomen ambitie voor wat betreft de uitvoering van uw plannen wel waar maken gezien het tempo waarmee de plannen tot op heden tot uitvoering gebracht kunnen worden/zijn.*
- *Wat is uw mening over de verschuiving van de deelplannen zoals we voorstellen?*

Bezuiniging: 2019 - € 54.000, 2021 € 25.000, 2023 € 217.000

Bloemenbuurt Didam

U wilt voor een bedrag van 1 miljoen investeren in de Bloemenbuurt Didam. Het is een aanzienlijk bedrag dat zal drukken op de gemeentelijke begroting! Wij waarderen het dat u in samenwerking met Plavei aan de slag wilt gaan in de Bloemenbuurt.

Vragen:

- *Mogen wij ervan uitgaan dat de Bloemenbuurt woningen (200-250 stuks) na de revitalisering gas-loos zijn en nul-op-meter hebben?*
- *Kunnen we er ook vanuit gaan dat de wijk groener en meer leefbaarder wordt?*

Monumentale graven

De monumentale graven in 's-Heerenberg en Didam wilt u voor maar liefst € 40.000 structureel herstellen en in standhouden. Wij zijn van mening dat voor het onderhoud van de graven speciale fondsen kunnen worden aangeschreven. Ook kan een directe bijdrage worden gevraagd aan het bisdom. Vooralsnog vinden wij het voteren van € 40.000 structureel te voorbarig.

Vraag:

- *Waarop is de inzet van €40.000 gebaseerd?*

Bezuiniging: 40.000,- structureel

Programma 3 - Beheer leefomgeving

Duurzaamheidslening

U wilt incidenteel 1 miljoen als investering opnemen voor 2019? Wij gaan ervan uit, dat dit bedrag de aanvragen ruimschoots zal overtreffen. Omdat wij denken dat veel mensen niet in aanmerking zullen kunnen komen, omdat ze financieel niet draagkrachtig genoeg zijn om een duurzaamheidslening te kunnen afsluiten. Wij vinden vooralsnog een investering van € 500.000 binnen de financiële afwegingen, die gedaan moeten worden voldoende.

Vraag:

- *Wij maken ons zorgen dat alleen mensen met een grote portemonnee gebruik kunnen maken van de duurzaamheidslening, kunt u ons geruststellen ?*

Bezuiniging op investering 2019 € 500.000, structureel € 10.000,

Verkeersknelpunten

U neemt een bedrag aan investering op van € 900.000, voor een goede ontsluiting van het landbouwverkeer, met een structurele last van € 63.000. Een groot deel van de ontsluitingen die een knelpunt zijn, betreffen provinciale wegen, die gevolgen hebben voor buurten en straten, die wel onder onze verantwoordelijkheid vallen.

Wij zijn van mening, dat de provincie in die situaties waarin haar wegen voor problemen zorgen, zij deze ook op dienen te lossen, ook in financiële zin. In ieder geval kan de oplossing voor wat betreft onze financiële bijdrage in deze niet meer bedragen dan 50% van de kosten. Vanuit die gedachte gaan wij ervan uit, dat een investering van €500.000 voldoende is. Structureel willen wij terug naar een bedrag van € 50.000,- per jaar. Recent is de situatie op de Zeddamseweg nadrukkelijk aan de orde geweest. Het is u niet gelukt om toestemming te krijgen van de provincie om in afwachting van een adequate oplossing voor het probleem een tijdelijke ontheffing te krijgen, voor het landbouwverkeer op de rondweg. Uit uw schrijven hebben we begrepen dat u de mening van de provincie in deze te begrijpen vindt.

Vragen:

- *Deelt u inderdaad de mening van de provincie dat een tijdelijke oplossing om toestemming te geven aan het landbouwverkeer om gebruik te mogen maken van de rondweg Zeddam, niet aan de orde is, sterker, niet getolereerd wordt en u daarmee heeft ingestemd?*
- *Zo ja, waarom?*
- *Zo nee, welk inzicht heeft u daartoe gebracht, gezien gedane toezeggingen in het verleden om het probleem op te lossen.*

Bezuiniging op investering €400.000, bezuiniging €28.000, structureel

Formatie handhaving

Deze structurele investering op de formatie handhaving steunen wij niet. Daar waar uit de kengetallen blijkt dat de gemeente Montferland “onveiliger” is, dan het gemiddelde, betreft het serieuze aandachtspunten, die echter opgepakt moeten worden door de politie en niet door handhavers.

Verder vinden wij uw aanname in de zin in uw begroting: “Immers de reële mogelijkheid bestaat dat overtredingen betreffende het sociale domein (..) hand in hand gaat met overtredingen in het fysieke domein en veiligheidsdomein” een storend en zeer misplaatste vooronderstelling.

Vragen:

- *Kunt u ons uitleggen op grond waarvan u tot deze grove vooronderstelling komt?*
- *Vindt u deze vooronderstelling niet stigmatiserend en kwetsend?*

Programma 4 - Economie en toerisme

Toerisme

Toerisme is een belangrijke economisch pijler in onze gemeente. Wij steunen uw inzet om hier een gedegen beleid op te ontwikkelen met de sector zelf. Wel vragen wij ons af of de verhoging van de toeristenbelasting met maar liefst 25% wel verantwoord is en of u daarmee de kip met de gouden eieren niet slacht.

Uit navraag en onderzoek bij de overnachtingssector zelf, die de toeristenbelasting moet gaan afdragen, komt een beeld naar voren dat vraagt om aandacht en zorg, afstemming en meedenken. Niet om hen te belasten met een stijging van de toeristenbelasting van 25% die vooralsnog ongefundeerd is. De economie trekt aan, de verwachting en de hoop bij de sector leeft, dat het aantal overnachtingen zal stijgen, met als gevolg ook de inkomsten voor de gemeente. Lerend uit het verleden m.b.t. het zonder overleg willen doorvoeren van extreme verhogingen is het verstandiger een gefaseerde verhoging door te voeren over de jaren 2019 t/m 2022 van te weten € 0,05 per jaar p.p.p.n.

Vraag:

- *Lijkt het u niet verstandiger om eerst met de sector in overleg te treden om in gezamenlijkheid een samenhangend beleid te ontwikkelen alvorens een verhoging door te voeren van 25% op de toeristenbelasting.*

Meer uitgave 2019 € 60.000, 2020 € 45.000, 2021 € 30.000, 2022 € 15.000

Lobby DocksNLD2

Lobby DocksNLD2 is uitgevoerd en uit de stukken, die u erover publiceert worden wij daarin bevestigd. Het probleem is nu om de provincie te overtuigen om met deze geschetste ontwikkelingen in te stemmen. Wij gaan ervan uit dat deze actie door u als college, handen en voeten gegeven gaat worden, niet anders dan dat het onderdeel is van uw reguliere werkzaamheden, waarvoor geen extra middelen noodzakelijk zijn.

Vraag:

- *Voor zover wij overzien bestaat de lobby eruit de provincie te overtuigen toestemming te geven voor DockNLD2 ?*

Bezuiniging incidenteel €20.000

MTB-route Montferland

Deze investering van € 25.000, steunen wij niet! Er liggen al voldoende MTB-routes door de Montferlandse bossen, die de natuur zwaar belasten. Op de plaats rust is voor wat betreft het gebruik van het bos absoluut noodzakelijk. Wij kunnen ons niet voorstellen dat de eigenaren zoals Natuurmonumenten en mogelijk St. Huis Bergh positief zullen reageren op uw ambitie.

Vragen:

- *Heeft u uw voornemen van een extra MTB-route besproken met de eigenaren van de Montferlandse bossen?*
- *Vindt u niet dat u "ons" bos te zwaar belast en uitsluitend oog hebt voor de wensen van MTB-ers zonder deze wens af te wegen in relatie tot de belangen van de flora en fauna van het bos.*

Bezuiniging incidenteel €25.000

Programma 5 - Gezondheid en bevordering gezonde leefstijl

Sportbevordering

In uw tekst onder het kopje programmadoel sportbevordering/sportstimulering geeft u aan: "De gemeente streeft naar een toename van het aantal mensen dat sport/beweegt, met nadruk op jeugd, senioren en mensen met een beperking. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kracht van de sportverenigingen". Met deze ambities is niets mis, zij het niet dat door "gestuurde" fusies van bijvoorbeeld voetbalverenigingen het zo maar kan zijn dat de laatste actieve buitensportvereniging in een kleine kern ter ziele gaat. Uw nadruk ligt in de extreme op fusie en samenwerking van krachtige verenigingen waarbij u wat ons betreft te veel gericht bent op de grote(re) kernen. De aanpak en de wijze waarop u kleine kernen wilt ondersteunen om ook hun behoefte aan sport en bewegen in te vullen in hun directe omgeving, missen wij. Voor uw stimulering, samenwerking verduurzaming wilt u een aanzienlijk budget inzetten.

Uw stimuleringsdrift voor fusietrajecten baart ons grote zorgen om reden, dat wij zien dat dat beleid tot gevolg heeft dat de kleine kernen hun sportvoorzieningen zien verdwijnen en de grotere kernen ondersteuning krijgen bij fusie trajecten voor uitbreiding. Dit komt de leefbaarheid in de kleine kernen zeker niet ten goede en zal op de langere termijn tot gevolg hebben dat er een tweespalt zal ontstaan tussen de gezondheid van inwoners in de grote kernen met voldoende aanbod in de sport en de kleine kernen, die dit moeten ontberen. Leefstijlprojecten opzetten is mooi, maar niet alleen in de grote kernen!

Zonder verdere onderbouwing van uw stimulerings- samenwerkings- en investering ambitie kunnen wij niet instemmen met dat deel van uw begroting, zoals opgenomen onder programmaonderdeel 6. Dit omdat wij van mening zijn, dat er geen balans is in het beleid tussen grote en kleine kernen. De bedragen structureel en incidenteel willen wij halveren in afwachting van specifiek beleid voor de kleine kernen.

Wij zijn van mening dat de huidige situatie in de kleine kernen, nu de effecten van de kerntakendiscussie nog volop gaande zijn, zich eerst moet concretiseren. Uit zorg voor het behoud van de leefbaarheid moeten we de kernen eerst tijd en ruimte bieden om zich te stabiliseren.

Vragen:

- *Hoe wilt u handen en voeten geven aan het door u voorgestelde beleid m.b.t. sport, bewegen, leefstijlprojecten in de kleine kernen?*
- *Wat wilt u voor € 10.000 in standhouden voor kwalitatief, hoogwaardige voorzieningen op bereikbare afstand, te realiseren als voorbeeld op een investering waarop wij van u geen inzicht hebben gekregen?*
- *U neemt een p.m. post voor de fusie/uitbreiding van MVR! Onze vraag is of u ook andere verenigingen voornemens bent om financieel te ondersteunen bij een fusie/uitbreiding?*
- *Bent u niet bang dat door uw beleid onze kleine kernen mede door het wegvallen van sportvoorzieningen enorm inboeten op hun leefbaarheid en uiteindelijk hun gezondheid? Hoe denkt u dit te voorkomen?*

Bezuiniging: 2019 incidenteel €20.000, vanaf 2019 structureel 31.000.

Programma 6 - Jeugd, onderwijs en cultuur

De jeugd heeft bij u de toekomst. Dat waarderen wij zeer. Ook de PvdA is van mening dat investeren in de jeugd een belangrijk thema moet zijn, waarvoor de gemeente zich verantwoordelijk voelt. Wij steunen uw voornemen in deze, waarbij wij u nadrukkelijk vragen aandacht en zorg te blijven houden voor kinderen die in armoede opgroeien en zij, die geconfronteerd worden met kindermishandeling.

Belangrijk is ook om te lezen, dat u de bibliotheek een warm hart toedraagt en hun als partner ziet in de strijd tegen laaggeletterdheid. Een maatschappelijke bibliotheek, die basisvaardigheden helpt ondersteunen zoals lezen en het rekenen. Die oog heeft voor de digitale ontwikkelingen en daarop inspringt.

Muziekonderwijs brengt niet alleen vertier en vermaak, maar draagt ook bij aan de vorming van een kind. Goed te lezen, dat u de muziekscholen ondersteunt en daarmee de muzikeducatie zeker voor wat betreft de toegankelijkheid van de jeugd. Met muziek maken in aanraking komen, in het primair onderwijs geeft de grootste kans om later in het leven actief muziek te blijven beoefenen.

Wat betreft cultuur had er voor de PvdA wel een tandje bij gemogen. Cultuur, dus niet alleen de schutterij, carnaval en kermessen, is in zijn geheel belangrijk.

Ook het ervaren van het hele spectrum van cultuur en de cultuurhistorie draagt bij tot een bredere kijk op het leven, zet de wereld en de mens in perspectief.

Naar de toekomst dagen wij u uit om een cultuurraad in het leven te roepen, waarin mensen uit o.a. de cultuur, kunst, muziek, onderwijs en het bedrijfsleven zitting hebben. Deze cultuurraad met een onafhankelijk voorzitter, kan een belangrijke stimulerende en bindende functie vervullen, ook als het gaat om het beoordelen/adviseren of middelen adequaat conform beleid en in samenhang ingezet worden. Die tevens als sparingpartner en klankbord kan fungeren voor de verantwoordelijk wethouder en de gemeenteraad.

Vragen:

- *Wilt u ons voorstel om een cultuurraad in te stellen overwegen? Daartoe hebben wij financieel éénmalig bedrag opgenomen van € 25.000 (dekking opgenomen in bijlage 1)*

Nieuw beleid: instellen Cultuurraad € 25.000

Programma 7 - Maatschappelijke ondersteuning en veiligheid

Waren wij enthousiast over uw inzet op de jeugd, veel minder zijn wij dat als het gaat om het programma maatschappelijke ondersteuning. De tekst uit uw begroting is op z'n zachtst gezegd tegenstrijdig.

In het programma 7 spreekt u uit dat; wij citeren: *“in verband met budgetneutraliteit staan de budgetten voor het Sociaal Domein onder druk. Er is een pakket van maatregelen in de maak, maar deze zijn nog niet rijp om te kunnen opnemen in deze begroting”*, dit terwijl u op blz. 6 zegt: wij citeren: *“Het college heeft u een pakket aan maatregelen aangeboden, waar u verdere invulling aan kunt geven. Bij de vaststelling van de begroting 2019 zal de aanvullende taakstelling van afgerond € 1 miljoen concreet ingevuld moeten zijn”*.

Om vervolgens op blz. 11 te schrijven, wij citeren: *“Voor de goedkeuring van onze gemeentebegroting 2019 vereist de provinciale toezichthouder een concreet pakket aan maatregelen. Het opnemen van alleen een stelpost voldoet niet. Concreet betekent dit dat bij de vaststelling van de begroting 2019 in november u als raad ook de taakstelling van afgerond € 1 miljoen met reële en haalbare voorstellen concreet ingevuld moet hebben”*.

De tekst in uw programma 7 en de oproep om concreet bezuinigingsmaatregelen in te vullen, in uw inleiding, staan haaks op elkaar. Zo zegt u in de tekst van de begroting programma 7, wij citeren: *“Mantelzorgers en vrijwilligers zijn belangrijke steunpilaren in een samenleving waar zorg, hulp en aandacht voor elkaar als basiswaarden gelden. De gemeente kan mensen niet verplichten zich maatschappelijk in te zetten **maar wel ondersteunen en waarderen**”*. Deze laatste zin is ons uit het hart gegrepen en het is goed dat te lezen in het programma 7.

Daaraan gekoppeld willen wij met waardering onder de aandacht brengen de positieve constatering dat maar liefst 48% van onze inwoners op de één of ander manier een mantelzorgfunctie vervult. Maar ook lezen wij dat van die mantelzorgers, maar liefst 45% zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan een behulp behoevende naaste. Mantelzorgers zijn onontbeerlijk in de ladder van zorg en aandacht, van zelfstandig wonen naar het verblijf in een zorginstelling. Zij verdienen niet alleen onze waardering, maar zeker ook onze ondersteuning om hun “taak” fysiek en mentaal te kunnen blijven volhouden. Overbelasting van de mantelzorger ontstaat veelal doordat er geen achterwacht voorhanden is, die tijdelijk een paar dagen/weken de mantelzorg kan overnemen, zodat de mantelzorger even op adem kan komen.

Wij willen het college daarom oproepen om een studie op te pakken, om de mogelijkheden van realisering van zogenaamde “respijtzorgwoningen” te gaan realiseren. Hoe beter wij de mantelzorger kunnen ondersteunen in zijn/haar taak, hoe minder de ouderen het risico lopen om te vereenzamen, hoe minder kans dat de mantelzorger voortijdig moet afhaken en hoe langer de ouderen zelfstandig kunnen blijven wonen.

De oudere inwoners krijgen in uw begroting naar onze mening te weinig aandacht. Wij maken ons zorgen als we de in de kengetallen lezen, dat maar liefst 36,8% zich eenzaam voelt en dat maar 7,74% beschikt over een betekenisvolle sociale relatie. Wij dagen u uit om in uw en onze regeerperiode, op deze kengetallen, onze zorg om het welbevinden van ouderen en mantelzorgers, te gaan anticiperen en er aan te werken en voorwaarden te scheppen, zodat deze kengetallen sterk verbeteren. Meer dan een bedrag opnemen van €10.000 zijnde preventieve maatregelen om vereenzaming en inactiviteit te voorkomen zowel bij jongeren als bij ouderen.

Haalbare eigen verantwoordelijkheid

Ieder mens wil op eigen kracht in het leven staan, eigen verantwoordelijkheid dragen en zelf de regie voeren. In de praktijk is dat evenwel niet voor iedereen weggelegd. Geen werk, slechte gezondheid, soms gewoon te veel om op te noemen. Onze burgers mogen niet de indruk krijgen dat, als er een moment in hun leven komt, dat ze hulp en ondersteuning nodig hebben, zij worden behandeld als lastige burgers, die alleen maar geld kosten.

In een gemeenschap, die zich sociaal wil profileren en dat ook daadwerkelijk met hoofd en hart wil uitdragen, gaat het om de mate waarin men solidariteit kan opbrengen met de medemens, die het moeilijk heeft. Die solidariteit getuigt van respect en het nemen van verantwoordelijkheid voor mensen, die dat tijdelijk of langer, zelf echt niet kunnen.

Dat is kracht, dat is humaan en vindt zijn oorsprong in onze maatschappelijke waarden, de zorg voor onze naasten. Niet alleen in goede, maar juist ook in slechte tijden. Juist daar ligt een grote verantwoordelijkheid voor ons als lokale overheid.

En dan terug naar de cijfers. Uit uw informatie blijkt, dat er op de BUIG gelden structureel sprake is van een groot “overschot”, te weten voor 2016 € 1.187.000, 2017 € 1.473.000, 2018 € 1.700.000.

Sprakeloos waren wij toen we lazen, dat het te verwachten overschot in 2019 als volgt door u is ingeboekt in de begroting 2019:

- in de concept-begroting 2019 is voor 2019 een overschot ingeboekt van € 400.000; deze is toegevoegd aan de begrotingsruimte
- in de concept-begroting 2019 is voor 2020 een overschot ingeboekt van € 300.000; deze is toegevoegd aan de begrotingsruimte
- in de concept-begroting 2019 is voor 2021 een overschot ingeboekt van € 200.000; deze is toegevoegd aan de begrotingsruimte
- in de concept-begroting 2019 is voor 2022 een overschot ingeboekt van € 100.000; deze is toegevoegd aan de begrotingsruimte

Met andere woorden: u boekt het bedrag van € 1 miljoen euro overschot op de BUIG gelden in op de begroting 2019 en de meerjarenraming om **begrotingsruimte te creëren !!!**

Dit terwijl u met het zelfde gemak een maatregelen pakket opstelt met bezuinigingsmaatregelen om een “budgettair neutraal sociaal domein” te realiseren, met de opdracht aan de raad om € 1 miljoen te bezuinigen op het sociale domein.

U begrijpt, dat wij hierop zachts gezegd enorm geschokt door zijn. Wij huldigen de stelling dat de tekorten in het ene programma gedekt zouden moeten kunnen worden uit de overschotten uit een ander programma, uit die éne portemonnee. Maar om het overschot op het sociaal domein te stoppen in “begrotingsruimte” en vervolgens te anticiperen op tekorten op dat domein door voor de toekomst, bezuinigingsvoorstellen te doen, is meer dan bizar te noemen. U verwacht een overschot in 2019 van € 1 miljoen op het sociale domein en verwacht van de raad om vanaf 2020 een bezuiniging door te voeren van € 1 miljoen, op hetzelfde domein. U begrijpt, dat wij de motie die in 2017 is aangenomen in de raad: “budgettair neutraal sociaal domein”, met deze cijfers ter discussie zullen stellen. Wij willen en zullen niet de in het “maatregelenpakket budgettair neutraal sociaal domein” opgenomen bezuinigingsvoorstellen steunen.

Als extra nieuw beleid voert u de brandweerkazerne Didam op, een investering van maar liefst € 2 miljoen in 2020! Graag willen wij met u van gedachten wisselen omtrent nut en noodzaak. We kunnen ons namelijk voorstellen dat er tot op zekere hoogte een inverdienmodel mogelijk is gezien de plek van de huidige kazerne en de mogelijke toekomstige plek.

Vragen:

- *Welke waarheid dienen we nu aan te houden: de uwe, beschreven in de tekst van programma 7, of de tekst zoals door ons geciteerd uit de inleiding.*
- *Kunt u uitleggen, gezien het overschot op de BUIG gelden, waarom u de raad niet adviseerde om de motie m.b.t. budgettaire neutraal sociaal domein als niet noodzakelijk uit te voeren motie beschouwt?*
- *Kunt u uitleggen waarom u het overschot op de BUIG gelden hebt gebruikt of misschien wel hebt misbruikt om daarmee begrotingsruimte te creëren, waardoor sociale gelden ingezet kunnen worden voor stenen, lantarenpalen en MTB-routes, om maar wat als voorbeelden te noemen?*
- *Bent u het met me eens dat het ondersteunen van inwoners, die voor langere of voor kortere tijd ondersteuning nodig hebben een eerste maatschappelijke verantwoordelijkheid is van de gemeente?*
- *Hoe kijkt u aan tegen onze mening, dat de kracht van een gemeenschap bepaald wordt door de mate waarin zij de zwakkeren ondersteunt en bijstaat?*
- *Waarom krijgen de “ouderen” in uw begroting zo weinig aandacht in tegenstelling tot de jongeren? Hebt u de ouderen al afgeschreven?*
- *Wilt u de mogelijkheden voor realisering van “respijtzorgwoningen” onderzoeken in samenspraak met Plavei en de zorginstellingen*

Nieuw beleid : onderzoek realisering “respijtzorgwoningen” €25.000

Programma 8 - Werk en inkomen

In uw programma 8 haalt u aan dat door o.a. de voedselbank en de kledingbank ondersteuning in natura wordt geboden. Maar in een schrijven aan diezelfde instelling geeft u aan dat gemeentelijke ondersteuning naar een objectieve toeleiding van de voorzieningen afgebouwd gaat worden! Hetzelfde doet u met de stichting solidariteitsfonds door hen aan te zeggen dat de ambtelijke ondersteuning komt te vervallen.

De tekst in uw begroting staat haaks op uw daadwerkelijke acties! Uw woorden komen niet overeen met uw daden zoals opgenomen in uw begroting.

Uw raming voor 2019 is dat 750 inwoners zullen deelnemen aan de collectieve zorgkostenverzekering. Wij willen u graag houden aan het blijven afsluiten van een collectieve ziektekostenverzekering! Deze mogelijkheid biedt honderden mensen in onze gemeente een houvast en een grote zorg minder. De mentale rust die gebruikers ervan daardoor ervaren is onnoemelijk groot en belangrijk voor de mensen om rust en ruimte in hun hoofd te vinden om de noodzakelijke stappen te kunnen zetten naar werk of opleiding, om uit de afhankelijkheid van de gemeente te komen.

Vragen:

- *Deelt u onze mening dat organisaties die met inzet van vrijwilligers de mensen aan de “onderkant” van onze samenleving ondersteunen, gewaardeerd en gehonoreerd moeten worden door de inzet van minimale ambtelijke danwel financiële steun, zodat de organisaties hun belangrijke en onontbeerlijke werk kunnen blijven doen?*
- *Bent u als gemeente in staat om -gebruik makend van uw verantwoordelijke positie - collectieve afspraken te maken met o.a. zorgverzekeraars, waardoor mensen aan de financiële “onderkant” ontzorgd worden, waardoor er in hun leven meer ruimte komt om de eigen verantwoordelijkheid op te pakken om werk te zoeken of een opleiding te gaan volgen?*

Voedselbank Didam

Uw begroting 2019 overziende is onze conclusie dat:

- de tekst uit de begroting en de cijfers, in combinatie met het document maatregelenpakket “budgettair neutraal ” sociaal domein, niet op elkaar aansluit;
- de voorgestelde bezuinigingen op het sociale domein voor 2020 en verdere jaren onnodig zijn, gezien de structurele overschotten op het sociale domein en derhalve de aangenomen motie m.b.t. dit onderwerp als overbodig kan worden gezien;
- de onderwerpen Jeugd en onderwijs ruime aandacht hebben gekregen, zowel inhoudelijk als financieel;
- de “ouderen” daarentegen veel minder aandacht van u hebben gekregen;
- er onvoldoende aandacht, inzet en waardering is voor de vrijwilligers en mantelzorgers en deze beter ondersteunt en gefaciliteerd dienen te worden.
- dat dit eveneens geldt voor stichtingen die met vrijwilligers een belangrijke bijdrage leveren aan een sociaal verantwoord klimaat in onze gemeente;
- er sprake is van een duidelijke negatieve tentbreuk op het sociale domein t.o.v. de vorige raadsperiode;
- nagelaten is in de begroting om “oud beleid” inhoudelijk en financieel af te wegen t.o.v. “nieuw beleid”;
- de constatering is dat uw coalitieprogramma 2018-2022 in combinatie met “extra” nieuw beleid resulteert in een structurele meeruitgave van € 873.000,- voor 2019 oplopend naar € 2.068.000, in 2022. Met een investeringsplan van € 6.340.000 voor 2019, €10.150.000 voor 2020, € 3.410.000 voor 2021 en € 1.100.000 voor 2022. In totaal een bedrag aan investeringen van € 21 miljoen over een periode van 4 jaar.
- Conclusie is dat uw (meerjaren)begroting per jaar een rente en aflossingsverplichting met zich meebrengt van tussen de €900.000 en €1.500.000,- . Dit bedrag moeten onze inwoners opbrengen !

